

Norma nr. 39/2016 privind asigurările auto din România

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) lit. b), art. 3 alin. (1) lit. b) și ale art. 6 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 7 alin. (2), (5) și (6), art. 18 alin. (6) și (10), art. 20 alin. (4), art. 37 alin. (2) și ale art. 38 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie,

în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din cadrul ședinței din data de 22.11.2016,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă:

Titlul I – Asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto

Capitolul I

Dispoziții generale

Art. 1. – Prevederi generale

(1) Prezenta normă reglementează:

- a) forma și conținutul contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, denumit în continuare contract RCA;
- b) condițiile și criteriile de autorizare a asigurătorului pentru practicarea asigurării RCA;
- c) procesul privind avizarea, constatarea prejudiciilor și lichidarea dosarului de daună;
- d) sistemul *bonus-malus*;

e) forma, dimensiunile, conținutul și procedurile privind utilizarea formularului de Constatare amiabilă de accident;

f) procesul de avizare și înregistrare, obligațiile și responsabilitățile personalului care efectuează constatarea daunelor;

(2) Condițiile contractuale minime obligatorii pentru asigurarea RCA sunt stabilite de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, denumită în continuare OUG nr. 54/2016 și de reglementările Autorității de Supraveghere Financiară, emise în aplicarea acesteia.

Art. 2. – Definiții și acronime

(1) În înțelesul prezentei norme, termenii și expresiile de mai jos au semnificațiile prevăzute în Legea 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările și completările ulterioare și în OUG nr. 54/2016 au următoarele semnificații:

1. activitatea de constatare daune – activitate independentă, externă sau în cadrul unui asigurător, avizată de către A.S.F., care are atribuții de constatare a daunelor la vehiculele și bunurile avariate ca urmare a unor riscuri acoperite prin contractul RCA, realizată prin intermediul specialiștilor constatare daune;

2. activitatea de lichidare daune – activitate instituită de un asigurător cu atribuții de lichidare a daunelor care poate fi externalizată total sau parțial în conformitate cu prevederile legale;

3. actuar independent – actuar care nu se află într-o relație cu nicio societate de asigurare care practică RCA și cu auditorul financiar al asigurătorului în cauză;

4. emisie electronică - subscrierea contractului RCA simultan cu înregistrarea și stocarea instantanee în sistemul informatic al asigurătorului RCA a datelor cuprinse în contractul RCA;

5. funcția de instrumentare daune – funcție instituită de un asigurător cu atribuții de constatare și lichidare a daunelor care poate fi externalizată total sau parțial în conformitate cu prevederile legale;

6. proprietar/coproprietar al vehiculului - persoana fizică sau juridică înscrisă în documentele de identitate ale vehiculului sau în alte înscrisuri doveditoare ale dreptului de proprietate;

7. sisteme de specialitate – mecanisme de evaluare a bunurilor mobile și imobile utilizate la nivel național prin care se stabilește valoarea orientativă de piață a bunurilor respective, se indică

în mod concret oferte de bunuri mobile și imobile tranzacționate, similare cu cele avariate, care pot fi achiziționate de către persoana prejudiciată cu suma rezultată din evaluare și/sau se permite efectuarea calculelor în vederea estimării costurilor de înlocuire sau reparație a părților componente ale acestora;

8. specialist constatare daune – personal autorizat de către A.S.F., independent profesional, cu atribuții de constatare daune din cadrul funcției de instrumentare daune conform politicilor scrise ale asiguratorilor;

9. specialist instrumentare daune - inspector de specialitate daune din cadrul asiguratorului conform standardului ocupațional specific.

(2) În înțelesul prezentei norme, acronimele de mai jos au următoarele semnificații:

1. A.S.F. – Autoritatea de Supraveghere Financiară;
2. ISF – Institutul de Studii Financiare
3. FGA - Fondul de Garantare a Asiguraților
4. CEDAM - bază de date privind evidența contractelor RCA,
5. BAAR – Biroul Asiguratorilor de Autovehicule din România
6. RCA - asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie.

CAPITOLUL II

Procesul de autorizare

Art. 3. – Condițiile de autorizare

(1) Asiguratorii pot practica asigurarea RCA pe teritoriul României dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) sunt autorizați în statul membru în care au sediul social pentru subscrierea riscurilor de răspundere civilă a vehiculelor, exclusiv răspunderea transportatorului;
- b) dispun de un reprezentant de despăgubiri în fiecare stat situat în limitele teritoriale de acoperire a asigurării RCA, definite la art. 3 din OUG nr. 54/2016 și ale celorlalte state semnatare ale Acordului multilateral;

- c) dispun de o structură adecvată atât pentru activitatea de contractare a asigurării RCA cât și pentru cea de constatare și lichidare daune;
- d) efectuează activitate de constatare a daunelor prin specialiști constatare daune pe întreg teritoriul României;
- e) efectuează activitate de lichidare a daunelor prin personal specializat propriu sau mandatat;
- f) dispun de dotare cu tehnică de calcul și software adecvate și de personal care să permită cel puțin:
 - (i) contractarea asigurării RCA;
 - (ii) ținerea unor evidențe detaliate privind încheierea, derularea și încetarea asigurării RCA;
 - (iii) gestionarea dosarelor de daună;
 - (iv) transmiterea în format electronic a informațiilor prevăzute la pct. (i)-(iii) către baza de date CEDAM;
- g) desfășoară activitatea de încheiere a asigurării obligatorii RCA numai la:
 - (i) sediile principale sau secundare proprii sau ale intermediarilor de asigurări;
 - (ii) sediile principale sau secundare ale asiguraților ori ale potențialilor asigurați persoane juridice;
 - (iii) domiciliul sau, după caz, reședința asiguraților ori a potențialilor asigurați persoane fizice;
- h) dețin un program de reasigurare care garantează o reținere proprie prudențială;
- i) sunt membri ai BAAR.

(2) Condițiile prevăzute la alin. (1), sunt îndeplinite pe toată perioada de valabilitate a autorizării.

Art. 4. - Documentația

- (1) În vederea autorizării pentru practicarea asigurării RCA, asiguratorii solicitanți depun la A.S.F. următoarea documentație:
- a) documentația din care să rezulte îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 3;
 - b) lista reprezentanților de despăgubiri prevăzuți la art. 3 alin. (1) lit. b);

- c) lista specialiștilor constatare daune avizați și înregistrați în Registrul specialiștilor constatare daune și a personalului de specialitate responsabil cu desfășurarea activității de lichidare a daunelor auto, structura de lucru necesară efectuării plăților de despăgubiri și alte informații considerate relevante;
- d) nota de fundamentare, care să cuprindă în mod obligatoriu tarifele de primă pentru primii 2 ani și metodele actuariale de calcul utilizate pentru stabilirea tarifelor de primă, potrivit prevederilor art. 11 și o estimare a indicatorilor specifici pentru o perioadă de 5 ani;
- e) declarația conducătorului executiv al societății privind îndeplinirea condițiilor necesare respectării prevederilor art. 3;
- f) cerere de autorizare.

(2) Documentația prevăzută la alin. (1) este aprobată și semnată de conducerea asigurătorului RCA.

(3) Asigurătorul cu sediul social într-un stat membru al Uniunii Europene poate practica asigurarea RCA pe teritoriul României, de la data la care autoritatea competentă a statului membru de origine îi comunică confirmarea A.S.F. referitoare la primirea notificării privind intenția de exercitare a libertății de a presta servicii sau a dreptului de stabilire.

Art. 5. – Acordarea și retragerea autorizației

(1) A.S.F. decide acordarea autorizației pentru practicarea asigurării RCA în urma analizei documentelor depuse, precum și a analizei indicatorilor care atestă faptul că asigurătorul poate gestiona această formă de asigurare în condiții compatibile cu prevederile legale.

(2) Autorizația poate fi retrasă sau suspendată de către A.S.F., în condițiile legii precum și la solicitarea asigurătorului.

Capitolul III

Desfășurarea activității

Art. 6. – Transmiterea informațiilor

(1) Asigurătorii RCA comunică A.S.F. orice modificare și/sau completare a informațiilor transmise potrivit art. 4 alin. (1) și (2), în termen de 30 de zile de la data modificării sau completării.

(2) Asigurătorii RCA transmit A.S.F., în termen de 30 de zile de la data autorizării, următoarele documente:

- a) dovada raporturilor juridice de reasigurare;
- b) copie a mandatului BAAR pentru eliberarea documentului internațional de asigurare, în calitate de membru al biroului național;

(3) În situația în care asigurătorii RCA modifică sau completează documentele menționate la alin. (2) lit. a) aceștia transmit A.S.F. copia actului adițional în termen de 30 de zile de la data modificării sau completării.

Art. 7. – Baza de date CEDAM

Asigurătorii RCA transmit prin sistem informatic către baza de date CEDAM informații complete referitoare la contractele RCA încheiate pentru vehiculele înmatriculate sau înregistrate și pentru cele care urmează a fi înmatriculate sau înregistrate în România, inclusiv:

- a) valabilitatea contractului;
- b) data de încetare a valabilității, denunțării sau rezilierii contractului;
- c) daunele înregistrate ca urmare a evenimentelor produse pe parcursul derulării contractului;
- d) informații referitoare la tipul daunei, inclusiv componenta de vătămări a integrității corporale sau a sănătății ori decesului;
- e) nume, prenume, CNP, serie și număr CI/BI conducători auto declarați;
- f) nume, prenume, CNP, serie și număr CI/BI conducător auto responsabil de producerea accidentului și atributul suplimentar dacă este una dintre persoanele declarate în contractul RCA;
- g) informații privind compensarea directă, în situația în care contractul RCA a fost emis cu agrearea de către părți a mecanismului de compensare directă și dacă dauna înregistrată intră în această categorie;
- h) informații privind răscumpărarea în conformitate cu prevederile art. 2 pct. 18 din OUG nr. 54/2016.

Capitolul IV

Raportări și publicare

Art. 8. Raportări

Asigurătorii RCA întocmesc evidențe privind asigurarea RCA și transmit trimestrial A.S.F. raportările elaborate potrivit modelelor prevăzute în anexele nr. 1 - 4 până în ultima zi lucrătoare a lunii următoare trimestrului pentru care se face raportarea, atât în scris, cât și în format electronic.

Art. 9. Publicare

Asigurătorii RCA publică și actualizează periodic pe site-ul propriu următoarele:

- a) datele necesare care să permită persoanelor prejudiciate accesul direct la informațiile privind procedura de avizare și constatare a daunelor;
- b) lista specialiștilor constatare daune și a personalului de specialitate responsabil cu desfășurarea activității de lichidare a daunelor;
- c) accesul la tariful de primă specific potențialului asigurat.

Capitolul V

Contractul RCA

Art. 10. – Prevederi generale

(1) În cazul în care asiguratul RCA și asigurătorul RCA convin asupra introducerii unor clauze suplimentare la încheierea sau pe perioada derulării contractului RCA, acestea vor fi menționate distinct printr-un act adițional la contractul RCA.

(2) Procedura, clauzele și condițiile aplicării mecanismului de compensare directă, se stabilesc de comun acord prin convenție încheiată între asigurat și asigurătorul RCA la momentul încheierii contractului RCA.

(3) Contractul RCA se încheie cu un asigurător RCA care are dreptul de a practica pe teritoriul României asigurarea RCA.

(4) La încheierea asigurării RCA, asigurătorul RCA emite asiguratului contractul RCA împreună cu documentul internațional de asigurare.

(5) În cazul vehiculelor pentru care, din cauza limitărilor tehnice sau juridice, nu există posibilitatea de a circula în afara teritoriului României, asigurătorii RCA emit doar contractul RCA, fără a include documentul internațional de asigurare.

(6) Asigurătorii RCA solicită informațiile necesare pentru evaluarea riscului, conform propriilor criterii stabilite în tariful de primă și verifică corectitudinea informațiilor privind datele de identificare și tehnice ale vehiculului, datele proprietarului sau utilizatorului acestuia.

(7) Forma și conținutul poliței RCA, sunt prevăzute în anexa nr. 6.

(8) A.S.F. alocă fiecărui asigurător RCA nou-autorizat o serie unică și care este menționată pe contractele RCA; această prevedere se aplică și asigurătorilor RCA autorizați în alte state membre și care își desfășoară activitatea în România pe baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii.

(9) Contractele RCA se emit în sistem electronic.

(10) Dovada încheierii asigurării RCA, în cazul controalelor efectuate de către autoritățile abilitate o constituie:

- a) contractul RCA emis de către asigurătorul RCA, pentru perioada de valabilitate înscrisă;
- b) documentul internațional de asigurare;
- c) documentele internaționale de asigurare de răspundere civilă a vehiculelor, eliberate de asigurătorii RCA din alte state, cu valabilitate pe teritoriul României și numai pentru perioada menționată în acestea, sau polița de asigurare de frontieră pentru vehiculele înmatriculate/înregistrate în afara Spațiului Economic European și a Confederației Elvețiene.

(11) Asigurătorii RCA confirmă valabilitatea contractelor RCA și eliberează copii ale acestora la solicitarea:

- a) instanțelor de judecată și a autorităților publice;
- b) asigurătorilor care s-au subrogat în drepturile persoanei prejudiciate;
- c) asigurătorilor RCA ai persoanei vinovate de producerea accidentului în cazul compensării directe;
- d) altor persoane fizice și juridice care justifică un interes legitim.

(12) Pentru vehiculele înmatriculate sau înregistrate în alte state pentru care se solicită încheierea contractului RCA în vederea înmatriculării sau înregistrării permanente în România, după caz, încheierea contractului este condiționată de prezentarea dovezii înregistrării fiscale a vehiculului în România.

Art. 11. – Tarifele și modalitatea de calcul

(1) Asigurătorii RCA stabilesc tarifele de primă pe categorii de riscuri omogene, pe perioade de un an, calculate pe baze actuariale general acceptate, pentru limitele de despăgubire stabilite în baza prevederilor art. 12.

(2) Asigurătorii RCA transmit în termen de 30 de zile de la data modificării tarifelor de primă stabilite conform procedurilor interne un raport întocmit de un actuar independent aprobat de către A.S.F. care să certifice fundamentarea și adecvarea acestora luând în considerare următoarele:

- a) bazele de date care au stat la baza determinării tarifului;
- b) procedurile efectuate de către actuarii societății pentru verificarea calității, corectitudinii și completitudinii datelor;
- c) metodologia de determinare a segmentelor de risc omogene;
- d) ipotezele utilizate;
- e) metodele actuariale utilizate;
- f) alte aspecte relevante.

(3) Pentru fiecare segment de risc omogen asigurătorul RCA utilizează suficiente date istorice pentru a putea efectua un calcul relevant din punct de vedere statistic.

(4) În situația în care asigurătorul RCA nu deține suficiente date istorice pentru fiecare segment, acesta utilizează date istorice disponibile din alte surse raportate la piața din România sau la piața Uniunii Europene, cu condiția ca acestea să fie relevante.

(5) Prima de asigurare se calculează pentru un an de subscriere, potrivit tarifelor de primă anuale practicate de către asigurătorul RCA.

(6) Asigurătorii RCA efectuează trimestrial analize privind nivelul cheltuielilor de achiziție înregistrate și adoptă măsurile necesare pentru asigurarea concordanței politicilor de achiziție cu obligațiile asumate prin contractele RCA încheiate.

(7) Tarifarea asigurărilor RCA conține sistemul bonus-malus.

(8) Asigurătorii RCA pot utiliza în calculul tarifelor de prima următoarele criterii de risc:

- a) tip asigurat;
- b) tip vehicul;
- c) capacitate cilindrică, putere motor, masă maximă autorizată sau numărul de locuri în funcție de tipul vehiculului;
- d) regiune geografică;
- e) vârstă.

(9) Asigurătorii RCA pot utiliza și alte criterii de risc în calculul tarifelor de primă cu respectarea principiilor actuariale general acceptate.

Art. 12. – Limitele de despăgubire

(1) Asigurătorii RCA stabilesc limitele de despăgubire, care nu pot fi mai mici decât limitele de despăgubire stabilite de către A.S.F. în conformitate cu reglementările europene.

(2) Limitele de despăgubire stabilite de către A.S.F. sunt:

a) pentru pagubele materiale produse în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor păgubite, limita de despăgubire se stabilește, la un nivel de 1.000.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb al pieței valutare la data producerii accidentului, comunicat de Banca Națională a României;

b) pentru vătămări corporale și decese, inclusiv pentru prejudicii fără caracter patrimonial produse în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor păgubite, limita de despăgubire se stabilește, la un nivel de 5.000.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb al pieței valutare la data producerii accidentului, comunicat de Banca Națională a României.

c) pentru pagubele materiale produse în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor prejudiciate, limita de despăgubire se stabilește, pentru accidente produse începând cu 01.01.2017, la un nivel de 1.220.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb al pieței valutare la data producerii accidentului, comunicat de Banca Națională a României;

d) pentru vătămări corporale și decese, inclusiv pentru prejudicii fără caracter patrimonial produse în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor prejudiciate, limita de despăgubire se stabilește, pentru accidente produse începând cu 01.01.2017, la un nivel de 6.070.000 euro, echivalent în lei la cursul de schimb al pieței valutare la data producerii accidentului, comunicat de Banca Națională a României.

(3) În cazul în care în același eveniment au fost prejudiciate mai multe persoane și valoarea totală a prejudiciilor depășește limitele de despăgubire specificate în contractul RCA, despăgubirea va fi stabilită în funcție de cota-parte din valoarea prejudiciului care revine fiecărei persoane îndreptățite la despăgubire pentru prejudiciile suferite în același accident.

Art. 13. – Informațiile prezentate potențialilor contractanți

(1) Asigurătorii RCA asigură accesul potențialilor contractanți la tarifele de primă practicate pe site-ul fiecărui asigurător RCA, la sediile/punctele de lucru ale acestuia și oferă toate informațiile în legătură cu criteriile luate în calcul la stabilirea primei de asigurare.

(2) Asigurătorilor RCA și intermediarilor de asigurări le este interzisă ofertarea, promovarea și comercializarea asigurării RCA la alte prime de asigurare decât cele rezultate din aplicarea prevederilor art. 11.

(3) Indiferent de canalul de distribuție utilizat, asigurătorul RCA practică aceeași primă de asigurare, stabilită pe baza criteriilor specifice unui asigurat.

(4) Asigurătorilor RCA și Intermediarilor de asigurări le este interzisă acordarea oricăror avantaje colaterale asiguraților la încheierea unui contract RCA, cu excepția asigurărilor facultative care acoperă riscuri asociate riscurilor acoperite prin contractul RCA.

(5) În aplicația utilizată în punctele de vânzare pentru calculul primei de asigurare se aplică toate criteriile stabilite de către asigurătorul RCA în tariful de primă.

(6) Oferta conține criteriile specifice asiguratului care sunt utilizate pentru determinarea primei de asigurare, inclusiv răspunsurile oferite de către potențialul asigurat.

(7) Oferta asigurătorului RCA este valabilă pentru o perioadă de minimum 3 zile și conține următoarele informații:

a) prima de asigurare totală rezultată din aplicarea tarifului de primă, care este menționată pe polița de asigurare;

b) comisionul plătit intermediarului, exprimat în valoare absolută și ca procent din prima de asigurare totală;

c) menționarea faptului că valoarea absolută a comisionului prevăzut la lit. b) se determină prin aplicarea procentului asupra primei de asigurare totală și că acesta este inclus în prima totală;

d) cheltuiala medie de achiziție directă;

e) data până la care oferta este valabilă.

(8) Asigurătorul RCA determină lunar cheltuiala medie de achiziție directă aferentă lunii respective, ca procent dintre cheltuielile de achiziție directă aplicabile la data emiterii contractului RCA, fără a se lua în considerare remunerații acordate în funcție de performanța portofoliului gestionat de salariații proprii și primele de asigurare brute subscribe în luna respectivă.

(9) Prevederile prezentului articol se aplică și în cazul utilizării aplicațiilor website de către asigurătorii RCA și intermediari pentru vânzarea asigurărilor RCA.

(10) Asigurătorii RCA încheie contracte RCA a căror valabilitate începe la cel mult 30 de zile după data emiterii acesteia.

Art. 14. – Cuplul tractor-remorcă/semiremorcă

(1) Asigurarea RCA a remorcilor/semiremorcilor are acoperire doar dacă acestea nu sunt atașate unui vehicul tractor.

(2) În cazul în care evenimentul se produce în timp ce remorca sau semiremorca este atașată vehiculului tractor, răspunderea aparține vehiculului tractor.

(3) Asigurătorul RCA al vehiculului tractor despăgubește partea prejudiciată și poate exercita dreptul de regres asupra asigurătorului RCA al remorcii/semiremorcii, în cazul în care dovedește că prejudiciul s-a produs ca urmare a unei defecțiuni tehnice a remorcii/semiremorcii, care nu putea fi observată de către conducătorul auto.

(4) În cazul în care evenimentul se produce în timp ce remorca/semiremorca este atașată vehiculului tractor, despăgubirea este suportată, în funcție de situațiile mai jos prezentate, de către:

a) asigurătorul RCA al vehiculului tractor, în situația în care vehiculul tractor este identificat și asigurat, indiferent dacă remorca/semiremorca este sau nu este identificată ori asigurată;

b) BAAR sau biroul național al statului în care vehiculul tractor staționează în mod obișnuit, pentru vehicule înmatriculate în alte state, în situația în care vehiculul tractor este identificat și neasigurat, indiferent dacă remorca/semiremorca este sau nu este identificată ori asigurată;

- c) asigurătorul RCA al remorcii/semiremorcii, în situația în care vehiculul tractor este neidentificat, iar remorca/semiremorca este identificată și asigurată; după plata despăgubirii, asigurătorul remorcii/semiremorcii are drept de regres împotriva persoanei vinovate de producerea accidentului și, după caz, împotriva asigurătorului vehiculului tractor, dacă aceștia vor fi identificați ulterior;
- d) BAAR, în situația în care vehiculul tractor este neidentificat, iar remorca/semiremorca este identificată și neasigurată.

Art. 15. – Obligațiile asigurătorului

Asigurătorii RCA și/sau administratorul bazei de date CEDAM emit/emite, la solicitarea asiguraților sau utilizatorilor, certificatul privind daunele înregistrate și includ în acestea cel puțin următoarele informații:

- a) numele/denumirea asiguratului;
- b) CNP/CUI asigurat;
- c) datele vehiculului;
- d) seria și numărul contractului RCA;
- e) perioada de valabilitate;
- f) clasa *bonus-malus* aferentă;
- g) data producerii evenimentului înregistrat;
- h) data plății despăgubirii;
- i) despăgubiri ca urmare a vătămării integrității corporale sau a sănătății ori a decesului, dacă este cazul;
- j) aplicarea clauzei privind compensarea directă, dacă este cazul;
- k) aplicarea clauzei privind răscumpararea, dacă este cazul.

Capitolul VI
Prejudicii și despăgubiri
Secțiunea 1
Avizare și constatare

Art. 16. – Avizarea prejudiciilor

(1) Pentru acoperirea prejudiciilor suferite în urma producerii unor accidente de vehicule, persoanele prejudiciate se adresează în vederea avizării daunei:

- a) asigurătorului RCA cu care proprietarul vehiculului, răspunzător de producerea accidentului, a încheiat asigurarea obligatorie RCA;
- b) reprezentantului de despăgubiri;
- c) propriului asigurător RCA în cazul aplicării mecanismului de compensare directă;
- d) BAAR, în calitatea acestuia de birou gestionar.

(2) La avizarea daunelor în legătură cu producerea unui eveniment asigurat prin contractul RCA, asigurătorul RCA deschide dosarul de daună procedând la:

- a) efectuarea constatării prejudiciilor;
- b) informarea în scris a părții prejudiciate cu privire la documentele care trebuie depuse pentru soluționarea pretențiilor de despăgubire;
- c) soluționarea cererii în termenul legal.

(3) Asigurătorul RCA înregistrează toate documentele depuse la dosarul de daună.

(4) Asigurătorul RCA efectuează constatarea prejudiciilor în termen de 5 zile lucrătoare de la data notificării primite de la persoana prejudiciată.

(5) Obligația prevăzută la alin. (4) poate fi invocată de către persoana prejudiciată numai în condițiile în care aceasta permite accesul asigurătorului RCA la bunul avariat în vederea efectuării constatării.

Art. 17. – Constatarea prejudiciilor

(1) Procesul-verbal de constatare se întocmește de către specialistul constatare daune și se semnează de către acesta și persoana prejudiciată.

(2) În cazul în care despăgubirea urmează a fi recuperată în condițiile prevăzute la art. 24 din OUG nr. 54/2016, procesul verbal se semnează de către persoana prejudiciată, asigurat/conducătorul vehiculului asigurat și specialistul constatare daune.

(3) Specialistul constatare daune înmânează câte un exemplar al procesului verbal de constatare părților semnate, la momentul efectuării constatării.

(4) Persoana prejudiciată este îndreptățită la obținerea despăgubirii chiar și în cazul în care asiguratul sau conducătorul vehiculului asigurat refuză semnarea procesului verbal de constatare, în situația prevăzută la alin. (2).

(5) Procesul-verbal de constatare cuprinde cel puțin următoarele informații:

- a) numărul dosarului de daună deschis;
- b) numele și prenumele în clar al părților semnate;
- c) data și locul producerii evenimentului;
- d) data avizării evenimentului;
- e) datele de identificare ale bunului avariat;
- f) elementele constatate ca avariate în același accident;
- g) soluțiile tehnice adoptate inițial;
- h) lista documentelor necesare a fi depuse de către prejudiciat pentru finalizarea dosarului de daună și efectuarea plății;
- i) rubrică mențiuni și observații;
- j) datele de contact ale părților semnate.

(6) În cazul în care, pentru recuperarea pagubei materiale produse într-un accident de vehicul, persoana prejudiciată se adresează asiguratorului său RCA ca urmare a mecanismului de compensare directă sau asiguratorului său de bunuri, sunt opozabile asiguratorului RCA al persoanei vinovate următoarele:

- a) constatarea avariilor;
- b) soluțiile tehnice adoptate;
- c) modul de stabilire a cuantumului despăgubirilor, convenite în baza contractului RCA.

(7) În situația prevăzută la alin. (6), asigurătorul persoanei prejudiciate recuperează despăgubirea plătită de la asigurătorul RCA al persoanei vinovate, fără ca acesta să fie îndreptățit să respingă o astfel de cerere.

(8) Eventualele obiecții ale părților cu privire la prejudiciile constatate adoptate sunt menționate în procesul-verbal sau într-o anexă la acesta; lipsa obiecțiilor nu poate fi invocată în sensul restricționării drepturilor părților.

(9) Dacă ulterior demontării elementelor avariate sau la introducerea în reparație a vehiculului se constată și alte pagube produse ca urmare a accidentului, care nu au putut fi constatate inițial, sau este necesară modificarea soluției tehnice adoptate inițial, se întocmește un proces-verbal suplimentar de constatare.

(10) În cazul prevăzut la alin. (9) asigurătorul RCA întocmește procesul verbal suplimentar de constatare într-un termen de 3 zile lucrătoare de la solicitare.

(11) Asigurătorii RCA acordă despăgubiri și în cazul în care persoana prejudiciată a procedat la repararea vehiculului avariat înainte ca asigurătorii să efectueze constatarea avariilor, dacă împrejurările, cauzele producerii evenimentului asigurat și quantumul pagubei rezultă din actele aflate la dosar.

(12) În situația prevăzută la alin. (11) constatarea avariilor și întocmirea procesului verbal se face prin coroborarea informațiilor:

- a) consemnate în constatarea amiabilă, în actele încheiate de organele de poliție, de unitățile de pompieri sau de celelalte autorități publice competente;
- b) din documentația privind costul efectiv al reparațiilor efectuate și depuse la dosarul de daună;
- c) din declarațiile scrise ale părților implicate în accident și ale martorilor cu privire la accidentul produs, precum și a altor dovezi prezentate;
- d) din propriile constatări ale asigurătorului, rezultate în urma examinării reparațiilor executate la vehicul;
- e) din investigațiile privind dinamica accidentului;
- f) din alte mijloace legale de probă.

(13) Constatarea vătămării integrității corporale sau a sănătății ori a decesului rezultate în urma unui accident de vehicule se realizează pe baza documentelor justificative emise de instituțiile sanitare cu caracter public de medicină legală.

Secțiunea a 2-a

Funcția de instrumentare daune și activitatea de constatare daune

Art. 18. – Obligații profesionale și responsabilități

(1) Asigurătorul RCA instituie funcția de instrumentare daune cu două activități separate funcțional, cea de constatare daune și cea de lichidare daune și stabilește politicile scrise privind activitatea acesteia; atribuțiile acestei funcții sunt îndeplinite și de specialistul constatare daune.

(2) Conducerea asigurătorului RCA stabilește acțiunile și măsurile care urmează a fi întreprinse pentru eficientizarea activității pe baza constatărilor și recomandărilor funcției de instrumentare daune.

(3) Funcția prevăzută la alin. (1) este obiectivă și separată față de funcțiile operaționale ale asigurătorului RCA având următoarele responsabilități:

- a) constatarea prejudiciului și dimensionarea avariilor în concordanță cu legislația și prevederile contractuale aplicabile fiecărui caz în parte pentru a furniza cele mai bune servicii;
- b) transmiterea constatărilor și recomandărilor referitoare la necesitatea efectuării unor investigații cu privire la producerea accidentului.

(4) Persoanele care exercită funcția de instrumentare daune își pot asuma responsabilități ale altor funcții ale asigurătorului RCA atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) când acest lucru este necesar dat fiind principiul proporționalității;
- b) când nu apar conflicte de interese pentru persoanele care exercită funcția respectivă;
- c) când costurile pentru menținerea unor persoane care îndeplinesc exclusiv funcția de instrumentare daune și care nu exercită alte funcții ar genera pentru asigurătorul RCA costuri disproporționate în raport cu totalul cheltuielilor de administrare.

(5) Specialistul constatare daune are următoarele atribuții și responsabilități:

- a) deține cunoștințe astfel încât să fie capabil să constate prejudiciul și să dimensioneze avariile în concordanță cu legislația și prevederile contractuale aplicabile fiecarui caz în parte pentru a furniza cele mai bune servicii;
- b) constată avariile și propune soluțiile tehnologice pentru readucerea acestuia la starea tehnică anterioară producerii accidentului;
- c) își desfășoară activitatea furnizând informații corecte, complete, exacte și clare cu privire la natura serviciilor prestate;
- d) păstrează confidențialitatea datelor care au legătură cu serviciile prestate, acestuia fiindu-i interzis să utilizeze datele în propriul beneficiu sau în beneficiul unei terțe persoane;
- e) evită în orice moment potențialele conflicte de interese.

(6) Specialistului constatare daune îi este interzisă obținerea avantajelor nejustificate de natură financiară, materială sau de altă natură, în legătură cu activitatea prestată.

(7) Conducerea societății este responsabilă cu stabilirea politicilor scrise privind conflictului de interese și a incompatibilităților pentru personalul care instrumentează dosare de daună.

Art. 19. - Condiții de avizare și de înregistrare

(1) Persoanele care efectuează constatarea daunelor sunt avizate de către A.S.F. în vederea înregistrării și menținerii în Registrul specialiștilor constatare daune.

(2) Condițiile de înscriere și menținere în Registru sunt cele menționate la art. 18 alin. (11) din OUG 54/2016.

(3) Pentru a duce la îndeplinire prevederile prezentului articol A.S.F. deschide, menține și actualizează în sistem computerizat, datele înscrise în acesta fiind accesibile publicului pe site-ul A.S.F.

(4) Persoanele care efectuează constatarea daunelor la data intrării în vigoare a prezentei norme și îndeplinesc criteriile prevăzute la art. 18 alin. (11) din OUG nr. 54/2016, cu excepția certificării/evaluării de către Institutul de Studii Financiare, se înscriu în Registrul specialiștilor constatare daune până la data de 30.06.2017.

(5) Înscrierea în registru începând cu data de 01.07.2017 se face numai prin îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (7).

(6) Menținerea în Registrul menționat la alin. (4) este condiționată de obținerea certificatului de competențe emis de ISF până la data de 31.03.2018.

(7) În vederea avizării ca specialist constatare daune, acesta îndeplinește cel puțin următoarele criterii:

- a) deține diplomă de licență pentru studii superioare de profil tehnic, atestate cu diplomă de licență;
- b) are cazier fiscal și judiciar fără fapte înscrise de natură economică;
- c) are pregătire profesională dovedită prin certificat de competențe pe profil ocupațional constator daune auto, construcții, instalații sau alte bunuri, emis de către ISF, astfel:
 - (i) fie în baza examinării, ca urmare a finalizării unui curs organizat de furnizorii de programe de pregătire profesională autorizați de A.S.F.;
 - (ii) fie în urma evaluării competențelor specifice ocupației în Centrul de evaluare a competențelor constatorilor de daune;
- d) documentează respectarea legislației incidente prin lipsa sancțiunilor emise de A.S.F. în ultimii trei ani.

(8) Documentația necesară pentru verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin. (7) se publică pe site-ul A.S.F.

(9) Pentru asigurarea continuității certificării prevăzute la alin. (7) lit. c) pct. (ii), specialistul constatare daune efectuează cursuri de formare profesională continuă cu o frecvență de minim trei ani, finalizate cu obținerea certificării la ISF.

(10) Tematica programului de pregătire profesională este stabilită de către ISF și publicată pe site-ul acestuia, cu respectarea legislației privind pregătirea profesională.

(11) Avizul se comunică în termen de 15 zile lucrătoare de la depunerea documentației complete.

(12) A.S.F. retrage avizul specialistului constatare daune în următoarele cazuri:

- a) dacă a fost obținut pe baza unor informații sau documente false sau eronate;
- b) la solicitarea acestuia;
- c) în situația neîndeplinirii condițiilor avute în vedere la avizarea acestuia pe parcursul exercitării atribuțiilor;
- d) în cazul constatării nerespectării prevederilor prezentei norme.

(13) Documentele și informațiile prevăzute în prezentele norme sunt transmise în limba română; pentru documentele emise într-o limbă străină se va depune o copie autenticată în statul de origine, împreună cu traducerea legalizată.

Secțiunea a 3-a

Lichidarea daunelor

Art. 20. – Prevederi generale

(1) Despăgubirile se stabilesc după depunerea cererii de despăgubire de către persoana prejudiciată sau asigurat, astfel:

- a) pe cale amiabilă, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare;
- b) prin mecanisme de soluționare alternativă a litigiului;
- c) prin hotărâre judecătorească definitivă, în cazul în care nu s-a realizat înțelegerea între părți.

(2) Cererea de despăgubire se soluționează după depunerea următoarelor categorii de documente:

- a) din care rezultă dreptul de proprietate asupra bunului avariat sau orice probe pe baza cărora poate fi dovedit dreptul la despăgubire;
- b) din care rezultă răspunderea civilă a proprietarului sau a conducătorului vehiculului asigurat în producerea pagubei;
- c) din care rezultă întinderea prejudiciului;
- d) din care rezultă legătura de cauzalitate dintre întinderea prejudiciului și modul de producere al evenimentului;

(3) Stabilirea despăgubirilor conform alin. (1) lit. a) se poate realiza dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a) să rezulte răspunderea civilă a proprietarului sau a conducătorului vehiculului asigurat în producerea pagubei din:
 - (i) cuprinsul formularului de constatare amiabilă de accident;

- (ii) documentele încheiate de organele de poliție, serviciile de urgență profesionale sau de celelalte autorități publice competente să constate și să cerceteze accidentele de vehicule;
 - (iii) înștiințarea asiguraților, respectiv a conducătorilor auto vinovați;
 - (iv) alte mijloace de probă;
- b) persoana prejudiciată face dovada prejudiciului suferit;
 - c) există legătură de cauzalitate între prejudiciul suferit și fapta care a condus la producerea evenimentului.

(4) În situația în care se formulează pretenții de despăgubiri pentru hârtii de valoare, acte, manuscrise, bijuterii, pietre prețioase, obiecte de artă, obiecte din platină, aur sau argint, mărci poștale, timbre și pentru dispariția sau distrugerea banilor, despăgubirile se stabilesc prin hotărâre judecătorească.

(5) În cazul în care accidentul de vehicul face obiectul unui proces penal, despăgubirile se stabilesc pe cale amiabilă, dacă:

- a) potrivit legii, acțiunea penală a fost stinsă sau poate fi stinsă prin împăcarea părților;
- b) deși hotărârea instanței penale a rămas definitivă, stabilirea despăgubirilor civile ar urma să se facă ulterior;
- c) deși acțiunea penală nu poate fi stinsă prin împăcarea părților:
 - (i) s-a dat rechizitoriu de trimitere în judecată și persoana prejudiciată își ia un angajament scris prin care se obligă să restituie de îndată, parțial sau total, despăgubirea primită, în funcție de hotărârea instanței penale în ceea ce privește fapta, făptuitorul și vinovăția; sau
 - (ii) din actele încheiate de autoritățile publice rezultă atât răspunderea civilă a acestora, prejudiciile cauzate, cât și vinovăția conducătorului auto care urmează să fie trimis în judecată după finalizarea cercetărilor aflate în curs și persoana prejudiciată își ia un angajament scris prin care se obligă să restituie de îndată, parțial sau total, despăgubirea primită, în funcție de hotărârea instanței penale în ceea ce privește fapta, făptuitorul și vinovăția.

(6) La stabilirea despăgubirii, în cazul avarierii sau al distrugerii bunurilor, se iau ca bază de calcul pretențiile formulate de către persoanele prejudiciate cu respectarea prevederilor art. 21 alin. (2) din OUG nr. 54/2016.

(7) În cazul în care quantumul despăgubirilor în același accident de vehicul depășește, la data producerii accidentului, limita de despăgubire stabilită prin contractul RCA, exclusiv cheltuielile făcute în procesul civil, indiferent de numărul persoanelor vătămate sau decedate, după caz, și de numărul persoanelor răspunzătoare de producerea pagubei, despăgubirile se

acordă, în limita acestei sume, fiecărei persoane prejudiciate, proporțional cu raportul dintre limita de despăgubire prevăzută în contractul RCA și totalul cuantumului despăgubirilor.

Art. 21. – Stabilirea despăgubirii la vehicule

(1) La stabilirea ofertei de despăgubire se iau în considerare următoarele elemente care pot fi incluse în sistemele de specialitate:

- a) identificarea vehiculelor și evidențierea complexității structurii de echipare, a dotărilor de serie și opționale;
- b) influența asupra valorii de vânzare de piață a:
 - (i) factorilor specifici de corecție, precum kilometri parcurși, dată primei înmatriculări, dotări, numărul proprietarilor, starea anvelopelor și alți factori;
 - (ii) factorilor specifici de influență care evidențiază starea de exploatare și întreținere a vehiculului, precum existența unor deformații ale elementelor caroseriei, urme de rugină, scurgeri de ulei, tapițerie pătată sau uzată și alți factori;
 - (iii) unor avarii preexistente asupra valorii vehiculului;
 - (iv) istoricului de exploatare a vehiculului, precum utilizarea în regim de școală de șoferi, taxi, închiriere și altele.

(2) La stabilirea ofertei de despăgubire sunt luate în considerare modificările structurii de echipare a vehiculului, survenite între data comercializării și cea a producerii accidentului.

(3) Pentru evaluarea costurilor de readucere a vehiculului la starea anterioară producerii evenimentului în vederea înaintării ofertei de despăgubire se au în vedere:

- a) piese și materiale care pot fi utilizate legal în procesele de reparație în România și statele membre;
- b) elemente specifice de calcul precum tarife orare, adaosuri, costuri specifice, discount-uri determinate prin utilizarea mecanismului de cerere și ofertă.

(4) În cazul în care persoana păgubită nu acceptă oferta de despăgubire și/sau soluția tehnică adoptată, aceasta poate solicita o expertiză realizată de către expert tehnic autorizat, ales de comun acord de către părți. Raportul de expertiză, poate fi contestat prin metoda soluționării alternative a litigiilor sau ulterior acesteia prin instanță.

Art. 22. - Vătămările corporale sau decesul

(1) La stabilirea despăgubirilor în cazul vătămărilor corporale sau al decesului unor persoane, pe cale amiabilă, se au în vedere următoarele:

a) în caz de vătămare corporală:

(i) diferența dintre veniturile nete ale persoanei prejudiciate ca urmare a vătămării integrității corporale ori a sănătății, probate cu documente fiscale, și indemnizația primită din fondurile persoanei juridice sau fizice la care salariatul își desfășoară activitatea și/sau, după caz, din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat, pe perioada spitalizării și a concediului medical;

(ii) venitul mediu lunar net realizat din activități desfășurate de persoana prejudiciată ca urmare a vătămării integrității corporale ori a sănătății, probat cu documente justificative, în cazul persoanelor care nu au calitatea de salariat;

(iii) salariul de bază minim brut pe economie, în cazul persoanelor prejudiciate ca urmare a vătămării integrității corporale ori a sănătății aflate la data producerii accidentului în ultimul an de studii sau de calificare;

(iv) eventualele cheltuieli prilejuite de accident precum cheltuielile cu transportul persoanei prejudiciate ca urmare a vătămării integrității corporale ori a sănătății, cu tratamentul, cu spitalizarea, pentru recuperare, pentru proteze, pentru alimentație suplimentară, conform prescripțiilor medicale, probate cu documente justificative și care nu sunt suportate din fondurile de asigurări sociale prevăzute de reglementările în vigoare;

(v) cheltuielile cu îngrijitori pe perioada incapacității de muncă, dacă prin certificatul medical se recomandă acest lucru, însă nu mai mult decât salariul de bază minim brut pe economie;

b) în caz de deces:

(i) cheltuieli directe și indirecte prilejuite de înmormântare, probate cu documente justificative;

(ii) veniturile nete nerealizate și alte eventuale cheltuieli rezultate în perioada de la data producerii accidentului și până la data decesului, prevăzute la lit. a), dacă acestea au fost cauzate de producerea accidentului;

c) daunele morale se evaluează pe baza punctajului comunicat de către Institutul Național de Medicină Legală și publicat de către A.S.F. pe site-ul propriu, precum și a altor documente justificative ce particularizează cazul. Pentru pretențiile legate de traumele psihice, persoana prejudiciată poate prezenta documente pentru dovedirea acestora.

(2) În cazurile în care despăgubirile sunt stabilite prin hotărâre judecătorească, asigurătorul RCA acordă despăgubiri în baza hotărârii judecătorești rămase definitivă.

(3) Prestațiile bănești periodice stabilite în condițiile prevăzute la alin. (2) se plătesc până la reducerea sau încetarea stării de nevoie ori a incapacității de muncă, ținându-se seama de deciziile de pensionare, de certificatele medicale și de alte dovezi care stabilesc aceste situații, cu respectarea limitelor de despăgubire stabilite prin contractul RCA.

(4) În cazul în care ulterior plății despăgubirilor pentru vătămări corporale, stabilite prin hotărâre judecătorească, intervine decesul victimei ca urmare a aceluiași accident, despăgubirea se recalculează cu respectarea alin. (1) lit. b).

Art. 23. – Avarierea sau distrugerea vehiculului

(1) În cazul daunelor la vehicule despăgubirea are în vedere acoperirea costurilor privind:

- a) readucerea la starea anterioară producerii accidentului; sau
- b) acoperirea diferenței dintre valoarea de piață calculată conform prezentei norme și valoarea epavei, în cazul daunei totale economice.

(2) Valoarea epavei reprezintă valoarea părților din vehicul rămase neavariate, demontabile și valorificabile, cuprinsă între 0,1% și cel mult 25% din valoarea de piață a vehiculului la data producerii accidentului. La stabilirea valorii epavei se iau în calcul acele părți componente ale vehiculului care sunt neavariate, demontabile și valorificabile conform dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 82/2000 privind autorizarea agenților economici care prestează servicii de reparație, de reglare și/sau desfășoară activitate de reconstrucție a vehiculelor rutiere, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 222/2003, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În cazul unei daune totale economice, dacă persoana prejudiciată face dovada radierii din circulație a vehiculului avariat și a valorificării integrale a acestuia către o societate specializată în dezmembrarea și reciclarea vehiculelor, valoarea epavei este cea menționată în documentele fiscale justificative eliberate de către societatea respectivă.

(4) Evaluarea costului prevăzut la alin. (1) lit. a) conține costul reparațiilor părților componente sau pieselor avariate sau costul de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale, de demontare și montare aferente reparațiilor și înlocuirilor necesare ca urmare a pagubelor produse prin respectivul accident de vehicul.

(5) În cazul în care despăgubirea este achitată anticipat efectuării reparațiilor, persoana prejudiciată este îndreptățită să solicite reanalizarea cuantumului despăgubirii și plata eventualelor costuri suplimentare fundamentate, dovedite cu documente justificative.

(6) Costul reparațiilor efectuate la vehicule sunt dovedite prin documente eliberate de unitățile reparatoare auto autorizate conform legii.

(7) Dacă pentru anumite părți componente sau piese ale vehiculului lipsesc prețurile de referință practicate pe piața din România, valoarea acestora se stabilește pe baza prețurilor de piață din alte state membre, dovedite prin orice mijloc de probă.

(8) În cazul daunei totale economice, valoarea de piață stabilită pentru calculul despăgubirii reprezintă valoarea de înlocuire a vehiculului avariat cu un vehicul de aceeași marcă, tip, model, caracteristici tehnice, dotări, an de fabricație, având un parcurs în kilometri și o stare de întreținere comparabile.

(9) Valoarea prevăzută la alin. (8) se stabilește pe baza documentelor din care să reiasă dovedirea prejudiciului suferit.

(10) La evaluarea vehiculului se au în vedere starea tehnică, de întreținere și eventualele modificări ale structurii de echipare a acestuia survenite între data comercializării și data producerii evenimentului, certificate de către specialistul constatare daune.

(11) În cazul vehiculelor înmatriculate în alte state sau al celor care nu sunt înmatriculate permanent în România, valoarea acestora la data producerii accidentului se stabilește pe baza valorilor de piață din statul în care vehiculul este sau a fost ultima dată permanent înmatriculat și în baza documentelor prezentate de către partea prejudiciată în dovedirea prejudiciului suferit.

(12) În cazul vehiculelor avariate nedeplasabile prin forța proprie se acordă despăgubiri pe baza documentelor justificative și pentru:

a) cheltuielile de transport până la domiciliul persoanelor care au efectuat voiajul în vehiculul avariat, fără a se putea depăși tariful prevăzut pentru transportul cu avionul la clasa economic;

b) cheltuielile de transport al mărfurilor aflate în vehiculul avariat, inclusiv în remorca/semiremorca tractată de acesta, până la destinație, la care se adaugă costurile cu transbordarea mărfii, dacă este cazul.

(13) În cazul persoanei prejudiciate deținătoare a vehiculului înmatriculat în afara României, cu domiciliul sau sediul în alt stat, cuantumul despăgubirii se stabilește astfel:

a) dacă reparația s-a efectuat într-un alt stat și se solicită plata despăgubirii în valută, costul reparației este cel prevăzut în documentația de reparație, avându-se în vedere avariile constatate de către asiguratorul RCA și eventualele avarii suplimentare constatate la efectuarea reparației, dacă producerea acestora se justifică prin dinamica accidentului;

- b) în cazul în care reparația s-a efectuat în România și se solicită plata despăgubirii în valută, calcularea în valută a costurilor reparației, stabilite în lei, se face la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României pentru data la care prejudiciatul a efectuat plata facturii de reparație;
- c) în cazul în care se solicită plata despăgubirii înainte de efectuarea reparațiilor, valoarea acestora se stabilește pe baza evaluării asigurătorului RCA, luând în considerare:
 - (i) constatările autorităților publice competente;
 - (ii) cumulul de elemente reținute din descrierea accidentului și rezultate din constatarea amiabilă de accident;
 - (iii) cercetările asigurătorului RCA privind dinamica accidentului și întinderea prejudiciului;
 - (iv) dacă este cazul, documentele prezentate ulterior cu privire la plățile efectuate de către persoana prejudiciată;
- d) în cazul în care se solicită plata în lei a despăgubirii stabilite în valută, echivalentul în lei se calculează la cursul comunicat de către Banca Națională a României pentru data propunerii înaintate persoanei păgubite și acceptate de către aceasta;
- e) calcularea în valută a limitelor privind cuantumul despăgubirilor stabilite potrivit art. 12 se face la cursul comunicat de către Banca Națională a României pentru data producerii accidentului.

(14) În situația prevăzută la alin. (13) lit. c) pct. (iv) calcularea în valută a despăgubirilor stabilite în lei se face la cursul comunicat de către Banca Națională a României pentru data propunerii înaintate persoanei prejudiciate și acceptate de aceasta.

Art. 24. – Avarierea sau distrugerea altor bunuri

Despăgubirile pentru clădiri, construcții sau alte bunuri sunt stabilite pe baza:

- a) sistemelor de evaluare specializate;
- b) documentelor din care să reiasă dovedirea prejudiciului suferit atunci când acesta nu poate fi evaluat pe baza unui sistem de evaluare specializat, în limitele de despăgubire stabilite potrivit art. 12.

Art. 25. – Vătămările sau pierderile animalelor

Despăgubirile pentru animale sunt stabilite pe baza valorii de pe piața locală a animalului respectiv, la data producerii evenimentului.

Art. 26. – Lipsa de folosință

(1) Prejudiciile reprezentând consecința lipsei de folosință a vehiculului avariat, inclusiv înlocuirea temporară a acestuia sunt stabilite:

- a) pe baza documentelor justificative din care rezultă costurile de înlocuirea temporară a vehiculului cu un vehicul de o clasa similară ori inferioară, închiriat de la societăți autorizate cu acest obiect de activitate; sau
- b) pe baza documentelor justificative din care rezultă costurile privind transportul zilnic suportate de către persoana prejudiciată, fără ca acestea să poată depăși costurile prevăzute la lit. a).

(2) Perioada maximă pentru calcularea lipsei de folosință este:

- a) perioada de indisponibilitate a utilizării vehiculului ca urmare a stării tehnice, inclusiv în situația în care asiguratorul RCA efectuează cercetări suplimentare;
- b) perioada cuprinsă între data constatării avariilor și data înaintării ofertei de despăgubire, în situația daunei totale economice.

(3) În cazul reparației vehiculului avariat, perioada maximă de indisponibilitate reprezintă timpul normal de reparație transformat în zile de lucru prin împărțirea la patru a timpului normal de reparație, la care se adaugă orice întârziere nejustificată cauzată de către asiguratorul RCA.

Art. 27. – Oferta de despăgubire

(1) Oferta de despăgubire este înaintată persoanei prejudiciate de către asiguratorul RCA sau BAAR, după caz și cuprinde:

- a) modul detaliat de calcul al costurilor reparației, inclusiv tarifele la care este calculată manopera de reparație;
- b) în cazul daunei totale economice:
 - (i) modul de calcul al valorii bunului la data evenimentului;
 - (ii) modul de calcul al valorii epavei;
- c) sursele de referință ale costurilor avute în vedere;

d) în cazul în care oferta de despăgubire este înaintată anterior reparației bunului, informațiile cu privire la furnizorii de piese de schimb, materiale și unitățile de reparație la care persoana prejudiciată poate proceda la reparație, în baza costurilor cuprinse în oferta de despăgubire.

(2) În cazul în care oferta este înaintată în baza unor costuri ale altor piese de schimb decât cele cu care este echipat vehiculul sau bunul la data evenimentului, asigurătorul RCA documentează soluția adoptată.

(3) Asigurătorul RCA este responsabil pentru erorile materiale, omisiunile și diferențele de cost rezultate din înaintarea unei oferte de despăgubire care exclude costurile de reducere a bunului la starea anterioară producerii evenimentului.

(4) Oferta de despăgubire pentru vătămări corporale sau deces este înaintată persoanei prejudiciate de către asigurătorul RCA sau BAAR, după caz, și cuprinde modul detaliat de calcul și sursele de referință.

Art. 28. – Plata despăgubirilor

(1) După exprimarea în scris a acceptului cu privire la oferta de despăgubire, plata se efectuează conform indicațiilor persoanei prejudicate, cu respectarea legislației în vigoare.

(2) Cuantumul despăgubirii plătite poate fi reanalizat la solicitarea persoanei prejudiciate pe baza documentelor justificative depuse ulterior plății.

(3) Asigurătorul RCA răspunde în scris solicitării prevăzute la alin. (2) în termen de 5 zile lucrătoare, cu confirmare de primire, după cum urmează:

- a) formulând o nouă ofertă de despăgubire justificată; sau
- b) notificând motivele pentru care a respins pretențiile formulate.

(4) Eventualele diferențe de plată a despăgubirii se achită în termen de 10 zile de la data acceptării ofertei de către persoana prejudiciată.

Secțiunea a 4-a

Sistemul *bonus-malus*

Art. 29. – Prevederi generale

(1) Sistemul *bonus-malus* este format din categoria de bază B0, 8 clase de bonus și 8 clase de malus; clasa B0 este atribuită unui nou asigurat, fără istoric în asigurare.

(2) Reducerea sau majorarea stabilită conform sistemului *bonus-malus* se aplică tarifelor practicate de către asiguratorul RCA la care potențialul asigurat urmează să încheie contractul RCA.

(3) Perioada de referință este anul calendaristic anterior datei de emitere a contractului RCA.

(4) În cazul contractelor RCA încheiate fără continuitatea valabilității perioadei de asigurare, calcularea noii clase de *bonus-malus* are în vedere și eventualele daune înregistrate în anii anteriori pentru care nu s-a aplicat malus.

(5) Pentru aplicarea unui malus sunt luate în calcul evenimentele pentru care este plătită o daună în perioada de referință, în care se reține responsabilitatea totală sau parțială a conducătorului auto.

(6) Dacă la momentul producerii evenimentului, vehiculul este însușit și utilizat fără acordul proprietarului și acest lucru este sesizat în scris poliției, coeficientul din sistemul *bonus-malus* al asiguratului este neafectat.

(7) Clasele *bonus-malus* inclusiv coeficienții aferenți sunt prevăzuți în anexa nr. 5.

(8) În situația în care, din motive tehnice, baza de date CEDAM nu poate fi interogată sau datele oferite sunt în neconcordanță cu documentele prezentate de către asigurat, asiguratorul RCA poate stabili daunalitatea pe baza certificatelor de daunalitate sau pe baza altor documente puse la dispoziție de asigurat.

Art. 30. – Bonusuri și penalități

(1) În cazul neînregistrării unor daune plătite în perioada de referință, asigurații beneficiază de un bonus, respectiv o reducere a primei de asigurare.

(2) Clasa de bonus se păstrează pe perioada anului calendaristic în care se încheie contractul RCA indiferent de perioada asigurată cu excepția situațiilor de răscumparare intervenite în cursul anului calendaristic respectiv. Prevederea se aplică inclusiv pentru clasa *bonus-malus* corectată prin aplicarea prevederilor art. 29 alin. (8).

(3) Dacă în perioada de referință este înregistrată o daună plătită, asigurații sunt penalizați prin reducerea clasei de bonus în cazul în care asigurații beneficiază de clasele B1-B8

și aplicarea clasei de *malus* în cazul în care asigurații beneficiază de clasele B0 și M1-M8, după cum urmează:

- a) două clase, pentru fiecare daună materială;
- b) patru clase pentru două sau mai multe daune materiale;
- c) șase clase pentru daunele care conțin și despăgubiri pentru vătămarea sănătății și a integrității corporale ori pentru deces.

(4) În situația în care un asigurat deține mai multe vehicule, sistemul *bonus-malus* se aplică distinct pentru fiecare vehicul în parte.

(5) În cazul înstrăinării sau radierei vehiculului asigurat, transferul clasei de *bonus-malus* pe contractul RCA al unui vehicul nou-dobândit se face doar dacă contractul anterior a încetat și pornind de la clasa anterioară de *bonus-malus*, ținând cont de istoricul de daune avizate până la data transferului, astfel încât plățile viitoare de despăgubire să fie preluate în istoricul vehiculului nou dobândit.

(6) Transferul clasei *bonus-malus* se realizează pe baza solicitării scrise a asiguratului însoțite de următoarele documente privind:

- a) înstrăinarea sau radierea vehiculului;
- b) achiziția vehiculului nou-dobândit.

(7) Asigurătorii RCA pot lua în calcul și istoricul șoferului sau șoferilor în ajustarea sistemului de *bonus-malus* prevăzut la alin. (3).

Capitolul VII

Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii

Art. 31. – Activitate pe teritoriul României

Asigurătorii care au dreptul de a practica asigurarea RCA pe teritoriul României, în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii, își desfășoară activitatea și cu respectarea prevederilor prezentei norme.

Art. 32. – Activitate pe teritoriul altor state membre sau din alte state membre

Asigurătorii RCA care notifică A.S.F. privind intenția desfășurare a activității de asigurare RCA pe teritoriul altor state membre își desfășoară activitatea cu respectarea prevederilor legale aplicabile în statele membre respective.

Capitolul VIII

Documentul de constatare

Art. 33. – Prevederi generale

(1) Documentul de constatare se eliberează de către asigurători, BAAR sau FGA, în limitele legale de răspundere și competență, prin specialiștii constatare daună, în condițiile prevăzute la art. 79 alin. (2) lit. b), art. 80 alin. (2) și la art. 80¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Procesul verbal de constatare prevăzut la art. 17 poate înlocui documentul de constatare, în condițiile respectării prevederilor prezentului capitol.

(3) Eliberarea documentului prevăzut la alin. (1) nu reprezintă nota tehnică finală de constatare a daunelor și nici obligație de plată a emitentului, fapt care se precizează în conținutul documentului.

Art. 34. – Informațiile incluse

(1) Documentul de constatare poartă înscris numele asigurătorului, BAAR sau FGA și seria unică formată cel puțin din:

- a) indicativul abreviat al județului în care este emis documentul;
- b) numărul dosarului de daună conex.

(2) Dacă documentele de constatare tipărite sunt completate eronat, acestea se anulează prin bararea pe diagonală și înscrierea mențiunii "*anulat*", motivul anulării fiind înregistrat și în evidențele electronice.

Art. 35. – Modalitatea de emitere

(1) Documentul de constatare este emis fie direct din sistemul informatic propriu fie tipărit, în două exemplare cu aceeași valoare juridică.

(2) Documentul prevăzute la alin. (1) este înseriat conform procedurilor proprii, cu respectarea prevederilor art. 34 alin. (1).

(3) Asigurătorii, BAAR sau FGA emit documentul de constatare respectând caracterul unic corespunzător fiecărui eveniment.

Capitolul IX

Dispoziții finale

Art. 36. – Prevederi finale

(1) Asigurătorii RCA transmit asiguraților și terțelor persoane prejudiciate, următoarele informații:

- a) condițiile privind asigurarea RCA;
- b) modul de stabilire al tarifelor de primă, în baza căruia a fost înaintată oferta în vederea contractării asigurării RCA, la solicitarea potențialului asigurat;
- c) procedura de soluționare a reclamațiilor.

(2) A.S.F. elaborează și publică pe site-ul propriu recomandări cu privire la desfășurarea activității pe care asigurătorii RCA le pun în acord cu propriile politici scrise și proceduri interne sau transmit documentat A.S.F., până la data prevăzută în recomandările respective, refuzul aplicării acestora.

Titlul II

Alte prevederi referitoare la asigurările auto

Capitolul X

Constatarea amiabilă de accident

Art. 37. – Prevederi generale

(1) Pentru evenimentele în care au fost implicate două vehicule asigurate, din care au rezultat numai prejudicii materiale, avizarea daunei se poate face și în baza formularului Constatare amiabilă de accident.

(2) Completarea și semnarea formularului Constatare amiabilă de accident reprezintă descrierea unui cumul de elemente și fapte care contribuie la soluționarea dosarelor de daună, nereprezentând o recunoaștere a răspunderii conducătorilor auto.

(3) Formularul Constatare amiabilă de accident poate fi utilizat în relația cu asiguratorii fără a mai fi necesară întocmirea documentelor de constatare de către poliția rutieră, numai dacă este completat și semnat de către ambii conducători de vehicule implicați în accident.

(4) În situația în care unul dintre vehicule este staționat sau parcat, formularul poate fi completat și de către proprietarul sau utilizatorul acestuia.

(5) Asiguratorii stabilesc dreptul la despăgubiri, cu respectarea condițiilor contractuale și ale dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 38. – Domeniul de aplicare

Formularul Constatare amiabilă de accident poate fi utilizat în România indiferent de locul producerii accidentului.

Art. 39. – Formatul și conținutul

(1) Formularul Constatare amiabilă de accident conține două pagini autocopiative, ambele având aceeași valoare juridică, în conformitate cu anexa nr. 7 și instrucțiunile de utilizare a acestuia, prevăzute în anexa nr. 8.

(2) Formularul Constatare amiabilă de accident conține informații privind:

- a) data și locul producerii accidentului;
- b) datele de identificare ale conducătorilor auto implicați;
- c) datele proprietarilor vehiculelor implicate;
- d) datele vehiculelor implicate și ale propriilor asigurători;
- e) circumstanțele producerii accidentului.

Art. 40. – Obligațiile asiguratorului

Asigurătorii tipăresc și distribuie asiguraților formularul Constatare amiabilă de accident fără a inscripționa pe acesta denumirea sau sigla proprie.

Art. 41. – Prevederi finale

(1) Este interzisă îndrumarea părților implicate în accident în vederea protocolării accidentului de către poliția rutieră în cazul în care formularul de Constatare amiabilă de accident este utilizat cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

(2) În situația în care formularul de Constatare amiabilă de accident este utilizat cu nerespectarea dispozițiilor legale în vigoare, îndrumarea părților pentru protocolarea accidentului de către poliția rutieră se realizează printr-un document justificativ.

Titlul III

Dispoziții finale

Art. 42. – Prevederi finale

(1) Anexele nr. 1-8 fac parte integrantă din prezenta normă.

(2) Nerespectarea prevederilor prezentei norme de către asigurători se sancționează în condițiile și potrivit prevederilor cap. XI din OUG nr. 54/2016, precum și ale art. 163 din Legea 237/2015.

Art. 43. – Intrarea în vigoare

(1) Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare în 15 zile de la data publicării.

(2) Prevederile art. 7 lit. d)-h), ale art. 15 lit. i)-k) și ale art. 30 alin. (3) lit. c) se aplică după preluarea de către BAAR a atribuțiilor de dezvoltare și gestionare a bazei de date CEDAM.

Art. 44. - Abrogare

La data intrării în vigoare a prezentei norme se abrogă următoarele acte normative:

- a) Norma nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 826 din 12 noiembrie 2014, cu modificările și completările ulterioare;
- b) Norma nr. 37/2015 privind procedura de întocmire și eliberare a documentului de introducere în reparație a vehiculelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 974 din 29 decembrie 2015;
- c) Ordinul nr. 113141/2006 pentru punerea în aplicare a Normelor privind asigurarea de frontieră pentru răspunderea civilă a autovehiculelor, Publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1053 din 29 decembrie 2006;
- d) Ordinul nr. 21/2008 pentru punerea în aplicare a Normelor privind utilizarea formularului Constatare amiabilă de accident, publicat din Monitorul Oficial, Partea I nr. 876 din 24 decembrie 2008, cu modificările și completările ulterioare.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,

Mișu Negrițoiu

București, 25.11.2016

Nr. 39